

ЗАСТОСУВАННЯ АСАЇ (ЕВТЕРИ ОВОЧЕВОЇ)

Литвиненко Д.Д., Половко Н.П.

Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна

Вступ. Асаї або Евтерпа овочева (лат. *Euterpe oleracea*), деревна рослина, вид роду Евтерпа сімейства Пальмові, яка поширена у Бразилії. У дикому вигляді росте у сирих місцях, на берегах росте групами по 4-8 дерев. Висота дерева коливається від 12 до 20 м, діаметр стовбура — 15-20 см. Екзотичні ягоди ростуть і досягають на пальмі. Одна пальма дає від 20 до 26 кг ягід. Плід темно-фіолетова ягодоподібна кістянка, на кожній пальмі волотою від 500 до 900 плодів. З плодів вичавлюють олію асаї, багату на пальмітинову кислоту. Ягоди асаї містять у собі цілий комплекс корисних речовин. Ягоди асаї називають «золото Амазонки». На початку ХХІ століття вчені досліджували ліси Амазонки і розкрили секрет довголіття місцевих жителів — це ягоди асаї, які мають терапевтичну дію при різних захворюваннях.

Метою роботи був аналіз досвіду застосування і визначення перспектив використання ягід асаї в дерматології.

Матеріали та методи. Для досягнення поставленої цілі використовували електронні офіційні джерела інформації. Застосували системно-аналітичний і порівняльний методи аналізу.

Основні результати. Екстракт ягід асаї — це насичений порошок з висушених ягід асаї, які спочатку екстрагують водою, а потім сушили і подрібнювали. Екстракт містить фітостероли, клітковину, дубильні речовини, гідроксикоричні кислоти, пектин, амінокислоти: тирозин, цистин, валін, гістидин, лізин. І мікроелементи, калій, кальцій, мідь, магній, фосфор, залізо; вітаміни групи В, С, Е і D; фітостерини, бета-каротин, Омега-3 і інші. Екстракт ягід асаї використовується при дерматитах і як омолоджувальний засіб для шкіри. Є сильним антиоксидантом, який нейтралізує вільні радикали, зменшує руйнування клітин шкіри і уповільнюють процес старіння. Асаї містять у своєму складі більше антиоксидантів, ніж червоне вино, чорниця чи виноград. Вміст жирних кислот в асаї майже такий, як і в оливковій олії. Полісахарид арабіногалактан надає потужну стимулюючу дію на Т-Лімфоцити, що покращує протистояння різним інфекціям.

Корисні властивості свіжозібраних ягід асаї зберігають протягом доби. Тому для збереження плоди не тільки заморожують, а й сублимують, сушать і виготовляють з ними дієтичні продукти. Сьогодні в якості дієтичних добавок ягоди асаї застосовують у формі екстракту і соку; капсул і таблеток, а також у формі порошку, який розчиняють у воді або використовують для приготування напоїв. Численні дослідження властивостей ягід асаї та їх впливу на організм людини підтвердили, що прийом уповільнює процеси старіння клітин і всього організму в цілому. Це обумовлено потужними антиоксидантними властивостями плодів пальми Евтерпа. Екстракт або сублимовані ягоди асаї покращують серцево-судинну систему, сприяють зниженню рівня холестерину в крові і відповідно запобігає розвитку атеросклерозу; відновлюють зір; покращують травлення і роботу шлунково-кишкового тракту, виводять токсини з організму; позбавляють від нервового напруження, заспокоюють і активізують розумову здатність і пам'ять; зміцнюють імунну систему завдяки

високому вмісту антиоксидантів; додають сили і енергію під час великих фізичних навантажень; нормалізують рівень цукру в крові; підвищують чоловічу потенцію і покращують сон. Має енергетичні характеристики і може бути заміною кави і шоколаду. На основі сухого екстракту ягід асаї випускається низка дієтичних добавок, наприклад Фіточай "Ключі Здоров'я" 1,5 г фільтр-пакет ягоди Асаї (для схуднення) Виробник ТОВ «Ключі Здоров'я». Порошок ягід асаї використовують і в косметичних цілях. Його додають у креми, маски, шампуні, бальзами, масла та інші засоби для догляду, щоб зміцнити волосся, нігті і поліпшити стан шкіри.

Висновки. Аналіз показав, що асаї має багатий хімічний склад і містить фітостероли, клітковину, дубильні речовини, гідроксикоричні кислоти, пектин, амінокислоти: тирозин, цистин, валін, гістидин, лізин; мікроелементи; вітаміни групи В, С, Е і D; фітостерини, бета-каротин, Омега-3 тощо. Ягоди асаї містять у своєму складі більше антиоксидантів, ніж червоне вино, чорниці чи виноград. Екстракт ягід асаї народною медициною використовується при дерматитах і як омолоджувальний засіб для шкіри. Є сильним антиоксидантом, який нейтралізує вільні радикали, зменшує руйнування клітин шкіри і уповільнюють процес старіння, що підтверджує перспективи його використання для створення дерматологічних засобів.

ПОПЕРЕДНЄ ФІТОХІМІЧНЕ ВИВЧЕННЯ ВОЛОВИКА ТЕМНО-БЛАКИТНОГО, БЛЕКСТОНІЇ ПРОНИЗАНОЛИСТОЇ ТА ВЕНЕРИНИХ КУЧЕРІВ ЗВИЧАЙНИХ

Новосел О. М., Гапон І. В., Дьяконова М. Д., Куліш К. А.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

lenanovosel1@ukr.net

Вступ. Сучасні наукові дослідження присвячені пошуку лікарських рослин, що містять різноманітні класи діючих речовин та мають багатовіковий досвід використання у традиційній медицині. До таких рослин відносять воловик темно-блакитний (*Anchusa azurea* Mill.) родини шорстколистих (*Boraginaceae*), блекстонію пронизанолисту (*Blackstonia perfoliata* (L.) Huds.) родини тирличових (*Gentianaceae*) та венерині кучері звичайні (*Adiantum capillus-veneris* L.) родини адіантові (*Adiantaceae*), які є неофіційними, проте їх широко використовують у традиційній медицині багатьох країн світу, що вказує на актуальність їх фітохімічного дослідження.

Метою дослідження було попереднє фітохімічне дослідження коренів, трави, листя, квіток та насіння воловика темно-блакитного, трави, листя та квіток блекстонії пронизанолистої, листя та коренів венериних кучерів звичайних на основні класи біологічно активних речовин.

Методи дослідження. Для проведення дослідження були одержані водні і водно-етанольні витяжки із досліджуваної сировини. Для виявлення полісахаридів була проведена осадова реакція з 96 % етанолом. Наявність амінокислот підтверджували за реакцією з 0,2% етанольним розчином нінгідрину. Виявлення кумаринів проводили за допомогою лактонної проби та реакції азосполучення. Дубильні речовини виявляли за допомогою реакцій: з 1% розчином желатини, 1% розчином хініну хлориду, з 1% розчином з феруму